

**DOLNY
ŚLĄSK**

URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Załącznik do uchwały Nr 4137./III/10
Zarządu Województwa Dolnośląskiego
z dnia 13. kwietnia 2010 roku

Wytyczne programowe Instytucji Zarządzającej RPO WD w zakresie ogólnych zasad przeprowadzania audytu zewnętrznego projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013

Dział ds. Procedur i Odwołań
Wydział Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym
Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego we Wrocławiu

Marszałek
Województwa Dolnośląskiego
Marek Łapiński

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Wersja 2.0
Wrocław, Marzec 2010 r.
Wydział Zarządzania
Regionalnym Programem Operacyjnym

Magdalena Abram
ADWOKAT

Agata Szklinska

www.umwd.dolnyslask.pl
umwd@dolnyslask.pl

www.bip.dolnyslask.pl

ISO 9001:2000

Spis treści

I. Część ogólna	2
II. Obowiązek przeprowadzenia audytu zewnętrznego projektu	3
III. Termin przeprowadzenia audytu zewnętrznego projektu	4
IV. Cel i efekt audytu zewnętrznego projektu.....	4
V. Wybór audytora zewnętrznego projektu	5
VI. Wymagania do treści zapytania ofertowego/SIWZ/umowy z wykonawcą mającym przeprowadzić audyt zewnętrzny projektu	7
VII. Sposób realizacji audytu zewnętrznego projektu	8
VIII. Rezultaty przeprowadzonego audytu zewnętrznego projektu	11
IX. Załączniki	13

I. Część ogólna

Działając, w szczególności, na podstawie:

- art. 60 rozporządzenia Rady nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999¹,
- art. 13 rozporządzenia Komisji nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego²,
- art. 25 pkt 1) i art. 26 ust. 1 pkt 8) ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju³,

Instytucja Zarządzająca RPO WD jest uprawniona do wydawania wytycznych programowych dla realizacji RPO WD, wiążących również Instytucję Pośredniczącą RPO WD oraz projektodawców i beneficjentów w ramach RPO WD.

Celem niniejszych Wytycznych jest określenie ogólnych zasad istotnych przy przygotowywaniu oraz przeprowadzaniu audytu zewnętrznego projektu w ramach RPO WD.

Niniejsze Wytyczne określają minimalne wymagania dotyczące przygotowania i przeprowadzania audytu zewnętrznego projektu. Beneficjent dokonując wyboru osoby fizycznej/podmiotu przeprowadzającego audyt zewnętrzny projektu w odpowiednim trybie i zasadach oraz ustalając inne warunki realizacji usługi, ma prawo ustanowić bardziej rygorystyczne wymagania formalne i merytoryczne niż określone w niniejszych Wytycznych.

Audytem zewnętrznym projektu nie są objęte projekty realizowane przez IZ RPO WD/IP RPO WD w ramach Priorytetu 10 RPO WD – Pomoc Techniczna, a także projekty realizowane przez jednostki organizacyjne Województwa Dolnośląskiego (w tym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego), z wyłączeniem instytucji kultury oraz zakładów opieki zdrowotnej, dla których organem założycielskim jest Samorząd Województwa Dolnośląskiego oraz wojewódzkich osób prawnych.

Audytu zewnętrznego projektu opisanego w niniejszych Wytycznych nie należy utożsamiać m.in. z:

- a) audytem wewnętrznym, określonym w przepisach o finansach publicznych,
- b) badaniem sprawozdań finansowych, określonym w przepisach ustawy z dnia 13 października 1994 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie⁴,
- c) kontrolą projektu przeprowadzaną w ramach RPO WD przez IZ RPO WD/IP RPO WD lub inne uprawnione podmioty do jej przeprowadzenia na podstawie odrębnych przepisów, w zakresie prawidłowości realizacji projektu;
- d) audytem projektu przeprowadzonym przez Instytucję Audytową na podstawie art. 62 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 i art. 16 – art. 17 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006;
- e) audytem przeprowadzonym przez Komisję Europejską na podstawie art. 72 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006.

Dla potrzeb realizacji niniejszych Wytycznych przyjmuje się, że:

- 1) **Projektodawca** – oznacza podmiot, wnioskujący do IZ RPO WD/IP RPO WD o przyznanie dofinansowania, w okresie od dnia złożenia przez niego wniosku o dofinansowanie projektu do dnia poprzedzającego dzień zawarcia z IZ RPO WD/IP RPO WD umowy o dofinansowanie projektu (zwany może być także wnioskodawcą);
- 2) **Beneficjent** – oznacza Beneficjenta, zgodnie z rozporządzeniem Rady nr 1083/2006 oraz z ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, wymienionego w RPO WD oraz

¹ (Dz. Urz. UE L 210 z 31.07.2006, s.25, z późn. zm.).

² (Dz. Urz. UE L 371 z 27.12.2006, s.1, sprostowane – Dz. Urz. UE L 45 z 15.02.2007, s.3, z późn. zm.).

³ (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.).

⁴ (Dz. U. z 2001 r., Nr 31 poz. 359, z późn. zm.).

Uszczegółowieniu RPO WD, realizującego projekt w okresie od dnia zawarcia umowy o dofinansowanie projektu; w przypadku projektu realizowanego w formie partnerstwa, niniejsze zasady określone dla beneficjenta, stosuje się odpowiednio do partnera;

- 3) **Audyt zewnętrzny** – oznacza wykonawcę niezależnego (m.in. organizacyjnie, funkcjonalnie i osobowo) od Beneficjenta, wybranego w oparciu o stosowną procedurę, który przeprowadza audyt zewnętrzny projektu;
- 4) **Audyt zewnętrzny projektu** – oznacza, co do zasady, audyt wykonywany przez wykonawcę niezależnego od Beneficjenta, rozumiany jako zakres prac, których celem jest uzyskanie dowodów pozwalających z dostateczną pewnością na jednoznaczną ocenę przez wykonawcę przeprowadzającego audyt zewnętrzny projektu, czy realizacja projektu przebiega zgodnie w szczególności z przepisami, procedurami oraz z umową o dofinansowanie projektu i wnioskiem o dofinansowanie projektu;
- 5) **RPO WD** – Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013;
- 6) **Uszczegółowienie RPO WD** – Szczegółowy Opis Priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013;
- 7) **EFRR** – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego;
- 8) **IZ RPO WD** – Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 (Zarząd Województwa Dolnośląskiego);
- 9) **IP RPO WD** – Instytucja Pośrednicząca we wdrażaniu Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 (Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca);
- 10) **IA** – Instytucja Audytowa;
- 11) **IC/IPOC** – Instytucja Certyfikująca/Instytucja Pośrednicząca w Certyfikacji;
- 12) **Umowa o dofinansowanie projektu** – oznacza umowę⁵ zawartą przez IZ RPO WD/IP RPO WD z Beneficjentem, określającą wzajemne prawa i obowiązki stron, na podstawie której następuje realizacja i rozliczanie projektu;
- 13) **Wykonawca** – oznacza osobę fizyczną, osobę prawną albo jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która ubiega się o udzielenie zamówienia na przeprowadzenie audytu zewnętrznego projektu, złożyła ofertę lub zawarła umowę w tym zakresie;

Wydatek poniesiony przez Beneficjenta na przeprowadzenie usługi audytu zewnętrznego projektu może zostać uznany za kwalifikowalny, o ile m.in. został zawarty przez Projektodawcę we wniosku o dofinansowanie, spełnia warunki dotyczące kwalifikowalności wydatków w ramach RPO WD, a także gdy usługa audytu zewnętrznego została przeprowadzona zgodnie z niniejszymi Wytycznymi. Wynagrodzenie za usługę audytu zewnętrznego projektu powinno być uzależnione m.in. od zakresu, ilości i terminu wymaganych i przeprowadzonych prac w ramach audytu zewnętrznego projektu oraz spełnienia wymogów formalnych i merytorycznych nałożonych na audytora zewnętrznego.

II. Obowiązek przeprowadzenia audytu zewnętrznego projektu

Obowiązek przeprowadzenia audytu zewnętrznego projektu nakłada się na Beneficjenta na następujących zasadach:

- w każdym działaniu w ramach wszystkich Priorytetów 1-9 RPO WD (z wyłączeniem, o którym mowa w pkt I Wytycznych)
gdy aktualna **całkowita wartość projektu** wynosi co najmniej **5.000.000 PLN**.

W każdym przypadku, gdy projekt jest realizowany przez partnerstwo (Beneficjent i co najmniej jeden Partner), całkowita wartość projektu, o której mowa wyżej, której osiągnięcie i przekroczenie powoduje obowiązek przeprowadzenia audytu zewnętrznego projektu, jest naliczana Beneficjentowi. IZ RPO WD dopuszcza możliwość przeprowadzenia audytu zewnętrznego projektu jedynie u Beneficjenta oraz nienaliczanie ww. całkowitej wartości projektu każdemu z Partnerów, lecz jedynie tej części wartości projektu, którą rzeczywiście dany Partner realizuje i za którą jest odpowiedzialny.

⁵ Ilekroć w niniejszych Wytycznych jest mowa o umowie o dofinansowanie projektu, należy przez to rozumieć również porozumienie o dofinansowanie projektu zawierane przez IZ RPO WD z beneficjentem będącym państwową jednostką budżetową.

III. Termin przeprowadzenia audytu zewnętrznego projektu

IZ RPO WD/IP RPO WD zobowiązuje Beneficjenta do poddania projektu audytowi zewnętrznemu po poniesieniu *co najmniej 50% wydatków liczonych od aktualnej całkowitej wartości projektu a przed terminem zakończenia rzeczowego realizacji projektu*, z zastrzeżeniem obowiązku złożenia do IZ RPO WD/IP RPO WD sprawozdania z przeprowadzenia audytu zewnętrznego projektu przed zakończeniem finansowym realizacji projektu oraz udostępnienia sprawozdania z przeprowadzenia audytu zewnętrznego projektu podczas kontroli realizacji projektu.

IZ RPO WD/IP RPO WD zobowiązuje Beneficjenta do *niezwłocznego* poddania projektu audytowi zewnętrznemu, w przypadku projektu już zakończonego w zakresie rzeczowym i finansowym, na realizację którego została zawarta umowa o dofinansowanie projektu i złożony równoległe wnioski beneficjenta o płatność końcową/wnioski beneficjenta o ostatnią płatność dla całego projektu oraz zarazem podlegającego audytowi zewnętrznemu projektu, zgodnie z pkt II Wytycznych.

IV. Cel i efekt audytu zewnętrznego projektu

Celem przeprowadzenia audytu zewnętrznego projektu jest zwiększenie pewności Beneficjenta oraz IZ RPO WD/IP RPO WD, że projekt jest realizowany prawidłowo, zgodnie z m.in. z prawem, procedurami oraz zapisami umowy o dofinansowanie projektu.

Celem przeprowadzenia audytu zewnętrznego projektu jest wydanie przez audytora zewnętrznego *opinii zawartej w sprawozdaniu z audytu zewnętrznego projektu* na temat m.in.:

- 1) potwierdzenia wiarygodności danych, zarówno liczbowych jak i opisowych dotyczących zdarzeń przeszłych związanych z osiągnięciem celów projektu, zawartych w przedstawionych przez Beneficjenta dokumentach związanych z realizowanym projektem;
- 2) realizacji wydatków i uzyskania założonych efektów zgodnie z wymaganiami zawartymi we wniosku o dofinansowanie i umowie o dofinansowanie;
- 3) poprawnego sposobu udokumentowania i ewidencyjnego wyodrębnienia rzeczywistych operacji gospodarczych związanych z realizowanym projektem.

W tym celu sprawdza się m.in., czy zakres rzeczowy projektu, którego dotyczą poniesione wydatki rzeczywiście został zrealizowany, czy wnioski o płatność wraz z załącznikami są zgodne z wymaganiami zawartymi w umowie o dofinansowanie oraz czy są poparte odpowiednimi dokumentami. Sprawdzenie to odbywa się poprzez badanie m.in. czy ewidencja zdarzeń gospodarczych związanych z realizacją projektu wraz z dowodami księgowymi oraz wnioski o płatność wraz z częściami sprawozdawczymi sporządzonymi na podstawie dokumentów potwierdzających poniesienie wydatków (faktury i/lub inne dokumenty o równoważnej wartości dowodowej) odpowiadają wymogom RPO WD, przepisom prawa wspólnotowego i krajowego oraz prawidłowo, rzetelnie i jasno przedstawiają sytuację finansową projektu według stanu na dzień sporządzenia ww. dokumentów.

Efektem audytu zewnętrznego projektu ma być m.in.:

- uzyskanie racjonalnego zapewnienia poprzez zgromadzone dowody pozwalającego na jednoznaczną ocenę, że realizacja projektu przebiegała zgodnie z prawem, procedurami oraz umową o dofinansowanie i wnioskiem o dofinansowanie projektu, a wydatki poniesione w ramach projektu są kwalifikowalne;
- wydanie opinii w ww. zakresie wydanej na podstawie wyników audytu zewnętrznego projektu zawartych w sprawozdaniu z audytu zewnętrznego projektu.

Ww. opinia wydana po zakończeniu audytu zewnętrznego projektu powinna także wskazywać wszelkie odstępstwa i ograniczenia w stosunku do celu i zakresu audytu zewnętrznego projektu.

Można wyróżnić 3 rodzaje opinii o projekcie, zawartych w sprawozdaniu z audytu zewnętrznego projektu:

- opinia pozytywna bez zastrzeżeń;

- opinia pozytywna z zastrzeżeniami (wykaz uchybień);
- opinia negatywna (wykaz nieprawidłowości).

V. Wybór audytora zewnętrznego projektu

Skład zespołu przeprowadzającego audyt zewnętrzny projektu realizowanego w ramach RPO WD jest co najmniej dwuosobowy, przy czym każda z osób wchodzących w skład zespołu ma obowiązek spełniać niżej wymienione wymogi.

Wybór audytora zewnętrznego, jako wykonawcy, należy do Beneficjenta. Do Beneficjenta będącego jednostką sektora finansów publicznych przy wydatkowaniu przez niego środków publicznych, stosuje się w szczególności m.in. przepis art. 44 ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁶.

Beneficjent, działając jako zamawiający, wyłania wykonawcę:

- a) w drodze postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁷ - w takim zakresie, w jakim ww. ustawa ma zastosowanie do Beneficjenta i realizowanego przez niego zamówienia; o trybie udzielenia zamówienia publicznego decyduje Beneficjent, biorąc pod uwagę zapisy ww. ustawy (jeżeli dotyczy); do wykonawcy stosuje się w szczególności m.in. przepis art. 43 i art. 47 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- b) w drodze postępowania o udzielenie zamówienia, zgodnie w szczególności z Wytycznymi programowymi IZ RPO WD z dnia 9 września 2008 r. w zakresie ogólnych zasad udzielania zamówień i wyboru wykonawców w transakcjach nie objętych przepisami ustawy Prawo Zamówień Publicznych w projektach realizowanych w ramach Priorytetów 1-9 Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 (z późn. zm.)⁸ - w przypadku niepodlegania przez Beneficjenta przepisom ustawy Prawo zamówień publicznych lub ze względu na wartość zamówienia nieprzekraczającą kwotę obligującą Beneficjenta do stosowania ww. ustawy.

Beneficjent ma obowiązek zapewnić odpowiednią jakość audytu zewnętrznego projektu poprzez zlecenie usługi wykonawcy posiadającemu odpowiednią i wymaganą wiedzę, kwalifikacje, umiejętności i doświadczenie w zakresie zagadnień dotyczących audytu lub kontroli oraz funduszy strukturalnych i/lub Funduszu Spójności UE.

IZ RPO WD określa dwa możliwe (równoważne) sposoby wyboru wykonawcy przeprowadzającego audyt zewnętrzny projektu. Szczegółowe wymogi w tym zakresie zostały określone w **załączniku nr 1** do niniejszych Wytycznych. Wskazanie w ogłoszeniu o zamówieniu publicznym(SIWZ)/zapytaniu ofertowym jednego sposobu (lub obu sposobów) wyboru wykonawcy należy do Beneficjenta.

Konieczny wymóg formalny oferty wykonawcy stanowi złożenie przez wykonawcę ubiegającego się o przeprowadzenie audytu zewnętrznego projektu dokumentów potwierdzających posiadanie przez każdego z członków zespołu przeprowadzającego audyt zewnętrzny projektu odpowiednich umiejętności, doświadczenia, kwalifikacji, wiedzy i wykształcenia, o których mowa w załączniku nr 1 do niniejszych Wytycznych przez wykonawcę ubiegającego się o przeprowadzenie audytu zewnętrznego projektu.

Beneficjent powinien określić sposób udowodnienia spełnienia wymogów, o których mowa w załączniku nr 1 do niniejszych Wytycznych oraz oceniać spełnienie warunków udziału w postępowaniu na podstawie oświadczeń i dokumentów załączonych do oferty według formuły „spełnia - nie spełnia”.

⁶ (Dz. U. z 2009 r., Nr 157, poz. 1240).

⁷ (Dz. U. z 2007 r., Nr 223, poz. 1655, z późn. zm.).

⁸ Dostępne na stronie internetowej www.rpo.dolnylask.pl oraz www.dip.dolnylask.pl

W przypadku rodzaju wykonawcy i/lub wartości zamówienia wskazującego na obowiązek podlegania przepisom ustawy Prawo zamówień publicznych, warunkiem przystąpienia wykonawcy do zamówienia jest dodatkowo wykazanie przez wykonawcę obrotów w roku obrotowym poprzedzającym rok, w którym realizowany będzie audyt zewnętrzny projektu, w wysokości co najmniej trzykrotności ceny brutto oferowanej za usługę przeprowadzenia audytu zewnętrznego projektu, a jeżeli okres prowadzenia działalności przez wykonawcę jest krótszy - za ten okres.

Audyt zewnętrzny projektu **nie może być przeprowadzony przez m.in.:**

- audytora wewnętrznego/biegłego rewidenta/księgowego Beneficjenta, oraz osobę/podmiot zatrudniający audytora zewnętrznego, który zarazem przygotował, realizuje projekt i uczestniczy w projekcie podlegającym audytowi zewnętrznemu

lub

- inną osobę wykonującą czynności dotyczące projektu na rzecz Beneficjenta.

Oświadczenie w zakresie spełnienia powyższych wymogów przez wykonawcę oraz każdą osobę wchodzącą w skład zespołu przeprowadzającego audyt zewnętrzny projektu, stanowi integralną część oferty składanej Beneficjentowi przez wykonawcę, jako jeden z koniecznych wymogów formalnych. Wzór oświadczenia stanowi **załącznik nr 2** do niniejszych Wytocznych.

W każdym przypadku wykonawca oraz każda z osób wchodzących w skład zespołu przeprowadzającego audyt zewnętrzny projektu ma obowiązek spełnić **warunek bezstronności i niezależności** w stosunku do Beneficjenta. Bezstronność i niezależność nie jest zachowana, jeżeli wykonawca oraz każda z osób wchodzących w skład zespołu przeprowadzającego audyt zewnętrzny projektu:

- a) posiada udziały, akcje lub inne tytuły własności w jednostce pełniącej rolę Beneficjenta lub w jednostce z nią stowarzyszonej, wobec niej dominującej, od niej zależnej lub współzależnej;
- b) jest lub był w ostatnich 3 latach (liczonych od roku, w którym złożono ofertę do Beneficjenta) przedstawicielem prawnym (np. pełnomocnikiem), członkiem organów nadzorczych, bądź zarządzających Beneficjenta lub pracownikiem jednostki z nim stowarzyszonej, wobec niego dominującej, od niego zależnej lub współzależnej;
- c) w ostatnich 3 latach (liczonych od roku, w którym złożono ofertę do Beneficjenta) uczestniczył w sporządzaniu u Beneficjenta dokumentów dla projektu stanowiącego przedmiot audytu zewnętrznego projektu;
- d) osiągnął chociażby w jednym roku w ciągu ostatnich 5 lat (liczonych od roku, w którym złożono ofertę do Beneficjenta) co najmniej 50% przychodu rocznego z tytułu świadczenia usług na rzecz jednostki pełniącej rolę Beneficjenta, jednostki wobec niej dominującej, z nią stowarzyszonej, od niej zależnej lub współzależnej (nie dotyczy to pierwszego roku działalności osoby/podmiotu przeprowadzającego audyt zewnętrzny projektu);
- e) jest małżonkiem, osobą pozostającą we wspólnym pożyciu, krewnym lub powinowatym w linii prostej do drugiego stopnia, krewnym lub powinowatym w linii bocznej do drugiego stopnia lub jest związany z tytułu opieki, przysposobienia lub kurateli z osobą zarządzającą lub będącą w organach nadzorczych jednostki pełniącej rolę Beneficjenta albo zatrudnia przy prowadzeniu audytu zewnętrznego projektu takie osoby;
- f) jest albo był zaangażowany bezpośrednio lub pośrednio w planowanie, przygotowanie, zarządzanie, realizację projektu podlegającego audytowi zewnętrznemu projektu;
- g) z innych powodów nie spełnia warunków bezstronności i niezależności⁹;
- h) ponadto osoby uczestniczące w przeprowadzaniu audytu zewnętrznego projektu muszą bezwzględnie spełniać wymóg bezstronności i niezależności od IZ RPO WD/IP RPO WD/IC/IPOC/IA przejawiający się poprzez brak udziału w planowaniu, przygotowaniu, zarządzaniu, realizacji projektu podlegającego audytowi zewnętrznemu w zakresie realizowanych przez te instytucje funkcji wdrażania, rozliczania, certyfikacji, kontroli lub audytu w ramach RPO WD [co oznacza m.in. iż zarówno obecnie jak i w ciągu 1 roku (liczonego od roku, w którym zakończony został stosunek pracy/stosunek cywilnoprawny) nie pozostają/nie pozostawały one w stosunku pracy/stosunku cywilnoprawnym z ww. instytucjami, w ramach którego są/były

⁹ poprzez spełnienie warunku bezstronności i niezależności rozumie się przede wszystkim niepozostawanie w stosunku pracy/stosunku cywilnoprawnym z ww. podmiotami/instytucjami oraz wykonującymi audyt zewnętrzny, a także pozostawanie z ww. podmiotami/instytucjami oraz wykonującymi audyt zewnętrzny w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości odnośnie bezstronności tej osoby lub podmiotu.

zaangażowane w jakikolwiek sposób w planowanie, przygotowanie, zarządzanie, realizację projektu podlegającego audytowi zewnętrznemu].

Oświadczenie w zakresie bezstronności i niezależności wykonawcy oraz każdej osoby wchodzącej w skład zespołu przeprowadzającego audyt zewnętrzny projektu, stanowi integralną część oferty składanej Beneficjentowi przez wykonawcę, jako jeden z koniecznych wymogów formalnych. Wzór oświadczenia stanowi **załącznik nr 3** do niniejszych Wytycznych.

Wykonawca oraz każda z osób wchodzących w skład zespołu przeprowadzającego audyt zewnętrzny projektu musi spełniać również inne wymogi formalne, np.:

- 1) w okresie ostatnich 3 lat (liczonych od roku, w którym złożono ofertę do Beneficjenta) nie być skazanym prawomocnym wyrokiem za przestępstwo: składania fałszywych zeznań; przekupstwa; przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego; przeciwko mieniu; wiarygodności dokumentów; obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi; obrotowi gospodarczemu; systemowi bankowemu; karno-skarbowe; pozostające w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego; przeciwko prawom osób wykonujących prace zarobkową; udziału w zorganizowanej grupie lub związku mających na celu popełnienie przestępstwa, w tym skarbowego albo innego związanego z wykonywaniem działalności publicznej, bądź gospodarczej, lub popełnionego w celu osiągnięcia korzyści majątkowych;
- 2) w okresie ostatnich 3 lat (liczonych od roku, w którym złożono ofertę do Beneficjenta) nie posiadać zaległości z tytułu należności publiczno-prawnych (z wyjątkiem przypadków uzyskania przewidzianego prawem zwolnienia, odroczenia, rozłożenia na raty zaległych płatności lub wstrzymania w całości wykonania decyzji właściwego organu), nie pozostawać pod zarządem komisyjnym, bądź nie znajdować się w toku likwidacji, postępowania upadłościowego lub postępowania naprawczego.

Oświadczenie w zakresie spełnienia powyższych wymogów przez wykonawcę oraz każdą osobę wchodzącą w skład zespołu przeprowadzającego audyt zewnętrzny projektu, stanowi integralną część oferty składanej Beneficjentowi przez wykonawcę, jako jeden z koniecznych wymogów formalnych. Wzór oświadczenia stanowi **załącznik nr 4** do niniejszych Wytycznych.

Beneficjent będzie dokonywać weryfikacji statusu wykonawcy i każdej osoby wchodzącej w skład zespołu przeprowadzającego audyt zewnętrzny projektu poprzez analizę podstawowych dokumentów i oświadczeń.

Ostatecznie, zawsze jednak za prawidłową realizację projektu, a zatem także za odpowiedni wybór wykonawcy zamierzającego realizować usługę audytu zewnętrznego, odpowiada Beneficjent jako zamawiający.

VI. Wymagania do treści zapytania ofertowego/SIWZ/umowy z wykonawcą mającym przeprowadzić audyt zewnętrzny projektu

Minimalne wymogi co do zakresu i sposobu przeprowadzenia audytu zewnętrznego projektu powinny zostać określone w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia /SIWZ/ (jeżeli dotyczy) lub zapytaniu ofertowym (jeżeli dotyczy), przygotowywanej przez Beneficjenta w celu wyłonienia audytora zewnętrznego. Ich potwierdzenie powinno nastąpić w treści umowy zawartej przez Beneficjenta z wybranym audytorem zewnętrznym.

Beneficjent powinien w *zapytaniu ofertowym/SIWZ/umowie*, zamieścić m.in. następujące informacje:

- a) nazwę (firmę) oraz adres siedziby Beneficjenta,
- b) tytuł, numer projektu i ogólną charakterystykę projektu (krótki opis projektu),
- c) przewidywany termin przeprowadzenia audytu zewnętrznego projektu,
- d) sposób i zakres przeprowadzanego audytu zewnętrznego projektu, zgodny w szczególności z niniejszymi Wytycznymi,
- e) zobowiązanie o przestrzeganiu, podczas przeprowadzanego audytu zewnętrznego projektu, niniejszych Wytycznych,
- f) rodzaj i wykaz dokumentów oraz oświadczeń potwierdzających spełnianie przez wykonawcę ubiegającego się o realizację usługi audytu zewnętrznego projektu oraz każdą osobę wchodzącą

- w skład zespołu przeprowadzającego audyt zewnętrzny projektu wymogów formalnych i merytorycznych, o których mowa w niniejszych Wytycznych,
- g) zakres opinii i sprawozdania z audytu zewnętrznego projektu,
 - h) informacje o posiadanych umiejętnościach, doświadczeniu, kwalifikacjach, wiedzy i wykształceniu każdej osoby wchodzącej w skład zespołu przeprowadzającego audyt zewnętrzny projektu,
 - i) zamieszczenie odpowiednich logotypów i informacji o współfinansowaniu projektu w ramach RPO WD, zgodnie z ustalonymi przez IZ RPO WD/IP RPO WD wymogami dotyczącymi informacji i promocji projektu w RPO WD.

Ponadto *zapytanie ofertowe/SIWZ* powinna zawierać m.in.:

- a) tytuł, numer i datę zawarcia umowy o dofinansowanie projektu (oraz ewentualnych aneksów),
- b) całkowitą wartość projektu, całkowite wydatki kwalifikowalne, kwotę dofinansowania, kwotę wydatków podlegających audytowi zewnętrznemu projektu,
- c) okres podlegający audytowi zewnętrznemu projektu,
- d) informację o rodzajach, ilości i wartości poszczególnych wniosków beneficjenta o płatność podlegających audytowi zewnętrznemu projektu,
- e) informację o miejscu przechowywania dokumentacji dotyczącej projektu oraz o ilości (w przybliżeniu) dokumentacji źródłowej,
- f) informację czy były przeprowadzane kontrole/audyty projektu (jeżeli dotyczy).

Umowa powinna zawierać postanowienia dotyczące co najmniej:

- a) miejsca i daty dziennej zawarcia umowy;
- b) stron umowy (m.in. pełne nazwy stron, ich adresy, imiona i nazwiska osób upoważnionych do podpisywania umowy, NIP oraz REGON /jeżeli dotyczy/);
- c) okresu obowiązywania umowy¹⁰;
- d) celu i przedmiotu umowy, w tym z przywołaniem niniejszych Wytycznych;
- e) praw i obowiązków stron umowy, w tym odpowiedzialności wobec siebie oraz osób trzecich za działania wynikające z realizacji umowy;
- f) harmonogramu prac (terminy realizacji zadań);
- g) prawa audytora zewnętrznego do wglądu m.in. w dokumenty, w tym dokumenty finansowe związane z realizacją projektu;
- h) termin i formę sporządzenia opinii i sprawozdania z audytu zewnętrznego projektu oraz ich przekazania Beneficjentowi;
- i) postanowienia końcowe, w tym m.in.:
 - zasad, trybu i sposobu dokonywania zmian w umowie, jak również rozwiązywania sporów powstałych w trakcie wykonywania postanowień umowy;
 - zasad korzystania i własności praw autorskich i innych praw do utworów powstających przy realizacji umowy, a jeżeli okoliczności tego wymagają - zasad finansowania i nabywania praw autorskich od audytora zewnętrznego;
 - ewentualnych sankcji prawnych i finansowych w przypadku nierealizowania umowy, wycofania się z umowy, zaniechania działań, wraz z ewentualnymi wyłączeniami i derogacjami;
 - zasad, trybu i sposobu rozwiązania umowy;
 - ewentualne inne klauzule, wyłączenia, warunki dodatkowe, określenie liczby egzemplarzy umowy oraz wskazanie osób zawierających umowę;
 - załączników.

VII. Sposób realizacji audytu zewnętrznego projektu

Audyt zewnętrzny projektu powinien obejmować przede wszystkim analizę dokumentacji oraz stosowanych procedur kontroli wewnętrznej Beneficjenta w odniesieniu do przekazywania i rozliczania środków finansowych w ramach projektu, procedur akceptacji wydatków kwalifikowalnych w zakresie ich zasadności i odpowiedniego udokumentowania oraz monitorowania

¹⁰ Umowa jest zawierana przez strony na czas określony i dotyczy wykonania jednostkowej usługi audytu zewnętrznego dla danego projektu.

realizacji projektu, ze szczególnym uwzględnieniem realizacji przyjętych celów projektu i realizacji postanowień umowy o dofinansowanie projektu.

Zakres badania audytowego powinien obejmować następujące obszary:

- a) audyt procedur (organizacja Beneficjenta, procedury wewnętrzne i system kontroli wewnętrznej);
- b) audyt finansowo-księgowy projektu;
- c) audyt rzeczowej realizacji projektu.

Audyt zewnętrzny projektu powinien obejmować przede wszystkim następujący minimalny zakres¹¹:

1. sprawdzenie realizacji projektu zgodnie z umową o dofinansowanie projektu i obowiązującymi przepisami prawa oraz zaleceniami i wytycznymi IZ RPO WD/IP RPO WD, tj. w szczególności sprawdzenie:
 - a) prawidłowości kwalifikowalności wydatków w ramach projektu;
 - b) prawidłowości przeprowadzenia procedury o udzielenie zamówienia publicznego (jeśli dotyczy) lub wyboru wykonawcy (oferty) z zachowaniem wspólnotowych i krajowych wymogów oraz stosownych Wytycznych IZ RPO WD;
 - c) sposobu monitorowania realizacji celów projektu;
 - d) wiarygodności części sprawozdawczych wniosków Beneficjenta o płatność z zakresem rzeczowym projektu (osiągnięcia wskaźników produktu np. w oparciu o dokumentację i wizję lokalną/ogłędziny);
 - e) realizacji obowiązków w zakresie pomocy publicznej zgodnie z odpowiednimi przepisami wspólnotowymi i krajowymi (jeżeli dotyczy);
 - f) prawidłowości prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej dotyczącej realizacji projektu lub posiadania wyodrębnionego kodu księgowego, umożliwiającej identyfikację poszczególnych operacji księgowych i bankowych przeprowadzonych dla wszystkich wydatków w ramach Projektu (przejrzystości wydatkowania środków w ramach projektu);
 - g) prawidłowości stosowania wymogów dotyczących informacji i promocji w projekcie (np. w oparciu o dokumentację i wizję lokalną/ogłędziny);
 - h) prawidłowości przechowywania, udostępniania i archiwizacji dokumentacji zgromadzonej w ramach projektu;
2. sprawdzenie ustanowienia i posiadania przez Beneficjenta wewnętrznych procedur w ramach projektu, w tym kontroli finansowej, które m.in. zapewniają uznawanie kwalifikowalności ponoszonych wydatków;
3. sprawdzenie posiadania przez Beneficjenta ścieżki audytu w zakresie finansowo-księgowym, i czy zapewnia ona prawidłowe, rzetelne i terminowe dokumentowanie realizowanych operacji (poprawność polityki rachunkowości);
4. sprawdzenie poprawności poniesienia wydatków w ramach realizowanego projektu udokumentowanych fakturami lub innymi dokumentami księgowymi o równoważnej wartości dowodowej potwierdzonymi przelewami (wyciągami z rachunku bankowego) lub dowodami wpłaty (raportami kasowymi);
5. sprawdzenie terminowości rozliczania środków finansowych w ramach projektu;
6. sprawdzenie wniosków beneficjenta o płatność z księgami rachunkowymi Beneficjenta w części dotyczącej projektu i z dokumentacją źródłową;
7. sprawdzenie wdrożenia zaleceń z przeprowadzonych kontroli/audytów oraz usunięcia nieprawidłowości/uchybień, jeśli takie zostały wykryte;
8. analiza powodzenia projektu, poprzez oszacowanie, czy występują zagrożenia:
 - a) prawidłowej realizacji projektu, w tym jego terminowości (dotyczy audytu prowadzonego w trakcie realizacji projektu),
 - b) prawidłowej realizacji projektu, w tym osiągnięcia i utrzymania założonych celów i efektów rzeczowych projektu przez wymagany okres (dotyczy audytu prowadzonego w trakcie realizacji projektu oraz audytu prowadzonego po zakończeniu realizacji projektu).

W celu stwierdzenia, czy projekt jest realizowany zgodnie z umową o dofinansowanie projektu, a wydatki są kwalifikowalne, w szczególności sprawdza się:

¹¹ dotyczy również Partnera w zakresie tej części projektu, za której realizację jest odpowiedzialny, zgodnie z umową o partnerstwie zawartą z Beneficjentem.

- a. dokumentację dotyczącą projektu;
- b. realizację zakresu rzeczowego projektu;
- c. dokumenty pozwalające prześledzić ścieżkę każdego wydatku od jego poniesienia (i poszczególnych dowodów zapłaty) do przedłożenia wniosku beneficjenta o płatność;
- d. faktyczne i rzeczywiste poniesienie zadeklarowanych wydatków w ramach projektu, tj. potwierdzenie dowodami zapłaty oraz osiągnięcie faktycznego efektu rzeczowego (np. w oparciu o dokumentację i wizję lokalną/ogłędziny);
- e. kwalifikowalność poniesionych wydatków, sposób ich dokumentowania i ujęcia na rachunku bankowym wyszczególnionym w ewidencji księgowej Beneficjenta; zgodność kwot wynikających z wniosków o płatność z zapisami księgowymi, w rozbiciu na poszczególne kwoty wydatków kwalifikowalnych;
- f. wiarygodność części sprawozdawczych wniosków beneficjenta o płatność, poprzez weryfikację i potwierdzenie wykonania prac, istnienia zakupionych towarów oraz wykonania usług/robót, czy dostarczonych dostaw w ramach projektu;
- g. spełnienie zasad dotyczących informacji i promocji projektu;
- h. sposób monitorowania projektu (osiągania celu projektu), raportowania o postępach wdrażania projektu oraz dotrzymania harmonogramu realizacji zadań projektu;
- i. poprawność stosowanych procedur o udzielenie zamówienia publicznego - w przypadku, gdy projekt zakłada wyłonienie wykonawców w tym trybie, bądź wyboru wykonawcy (oferty) z zachowaniem wspólnotowych i krajowych wymogów oraz stosownych Wytycznych IZ RPO WD.

Podczas realizacji audytu zewnętrznego projektu powinna zostać zweryfikowana całość lub reprezentatywna próbka ogółem poniesionych wydatków (sampling) wraz z odpowiadającymi im dokumentami, pozwalająca wydać audytorowi zewnętrznemu wiążącą opinię i sporządzić sprawozdanie w tym zakresie.

W przypadku audytu zewnętrznego projektu, który nie jest wykonywany dla wszystkich wniosków beneficjenta o płatność bądź dokumentów, ale został przeprowadzony metodą wrywkową, audytor zewnętrzny zapewni, iż wnioski (dokumenty), które zostały objęte audytem zewnętrznym projektu będą identyfikowane, a metoda doboru do audytu wrywkowego będzie odpowiednio opisana w sprawozdaniu audytowym.

Beneficjent ma obowiązek posiadania niezbędnych dowodów i dokumentów związanych z realizacją projektu wymaganych dla celów związanych z przeprowadzaniem audytu zewnętrznego projektu. Beneficjent zapewnia warunki niezbędne do sprawnego przeprowadzenia audytu zewnętrznego projektu, a w szczególności udostępnia audytorowi zewnętrznemu obiekty, urządzenia i dokumenty oraz bezzwłocznie udziela niezbędnych wyjaśnień.

Audytor zewnętrzny ma prawo:

- a. wglądu do związanych z przeprowadzaniem audytem zewnętrznym projektu informacji, danych i innych dokumentów, w tym dokumentów finansowych oraz zawartych na elektronicznych nośnikach informacji, oraz do wykonywania z nich kopii, odpisów, wyciągów, zestawień lub wydruków, z zachowaniem przepisów o tajemnicy ustawowo chronionej;
- b. pełnego dostępu w szczególności do urzędzeń, obiektów, terenów i pomieszczeń, w zakresie realizowanego jest projektu lub w których zgromadzona jest dokumentacja dotycząca realizowanego projektu, związanych z przeprowadzaniem audytem zewnętrznym projektu, z zachowaniem przepisów o tajemnicy ustawowo chronionej;
- c. żądania zapewnienia przez Beneficjenta obecności osób, które udzielą wyjaśnień na temat wydatków i innych zagadnień związanych z realizacją projektu związanych z przeprowadzaniem audytem zewnętrznym projektu.

Beneficjent jest zobowiązany, na żądanie audytora zewnętrznego, udzielać informacji i wyjaśnień oraz potwierdzać „za zgodność z oryginałem” kopie dokumentów i ich odpisy, wyciągi, zestawienia oraz wydruki. Udzielone ustnie informacje i złożone ustnie wyjaśnienia powinny zostać zaprotokołowane oraz podpisane przez audytora zewnętrznego i przez osobę, która ich udzieliła lub je złożyła.

VIII. Rezultaty przeprowadzonego audytu zewnętrznego projektu

Po przeprowadzeniu audytu zewnętrznego projektu, audytorzy zewnętrzni zobowiązani są do przygotowania sprawozdania z audytu zewnętrznego projektu, którego elementem koniecznym jest opinia o projekcie, sporządzanego w co najmniej dwóch egzemplarzach w formie pisemnej w języku polskim (oraz w formie elektronicznej na płycie CD/DVD).

Audytorzy zewnętrzni są zobowiązani zachować poufność i nie naruszać tajemnic określonych w odrębnych przepisach, w tym tajemnicy przedsiębiorstwa. Nie może to jednak wpływać na merytoryczną treść sprawozdania.

IZ RPO WD zaleca, aby *sprawozdanie z audytu zewnętrznego projektu* zawierało minimalny zakres danych określonych w pkt IV, VII i VIII Wytycznych, tzn.:

- 1) podstawowe informacje o Beneficjencie i realizowanym przez niego projekcie (nazwa, adres, NIP i REGON Beneficjenta, numer i tytuł projektu, numer i tytuł umowy o dofinansowanie projektu oraz ewentualnych aneksów, krótki opis projektu, całkowitą wartość projektu, w tym całkowitą wartość wydatków kwalifikowalnych, poziom procentowy i kwotę dofinansowania);
- 2) nazwa, adres, NIP i REGON (jeżeli dotyczy) wykonawcy przeprowadzającego audyt zewnętrzny projektu;
- 3) imiona i nazwiska audytorów zewnętrznych przeprowadzających audyt zewnętrzny projektu;
- 4) oświadczenie audytora zewnętrznego projektu oraz osób wykonujących czynności audytu zewnętrznego projektu o niezależności od audytowanej jednostki oraz o zachowaniu poufności i nienaruszaniu tajemnic określonych w odrębnych przepisach, w tym tajemnicy przedsiębiorstwa;
- 5) data rozpoczęcia i zakończenia audytu zewnętrznego projektu;
- 6) zakres przedmiotowy audytu zewnętrznego projektu;
- 7) podjęte działania i zastosowane techniki audytu (w tym metoda doboru i wielkość próby do badania – jeżeli dotyczy);
- 8) wskazanie okresu badania oraz wartości kwot poddanych badaniu;
- 9) ustalenia stanu faktycznego, w tym: jego ocenę, wskazanie stwierdzonych ewentualnych problemów, zagrożeń w trakcie realizacji projektu wraz ze wskazaniem ich przyczyn, wagi i skutków uchybień oraz, czy jakkolwiek z tych problemów ma charakter systemowy, a także uwagi i wnioski w sprawie usunięcia stwierdzonych uchybień, rekomendacje oraz zalecenia, jak również wymagane działania naprawcze, usprawniające i zapobiegawcze (jeżeli są możliwe); sprawozdanie powinno uwzględniać również opis obszarów funkcjonujących w sposób poprawny;
- 10) zgodność – w badanym zakresie – realizacji projektu z umową o dofinansowanie i obowiązującymi przepisami prawa oraz procedurami w ramach RPO WD; w tym: wskazanie i opis funkcjonowania posiadanych procedur wewnętrznych Beneficjenta (dokumentów); opis ścieżki audytu Beneficjenta w zakresie finansowo-księgowym; opis prawidłowości klasyfikacji wydatków według kategorii i źródeł finansowania; stosowanie przepisów w zakresie zamówień; księgowanie wydatków poniesionych w ramach realizowanego projektu ujętych w złożonych wnioskach o płatność, ocenę kwalifikowalności wydatków, sposób ich dokumentowania i prowadzenia odrębnej ewidencji księgowej (deklarowane wydatki znajdują odzwierciedlenie w zapisach księgowych i dokumentach wspierających prowadzonych przez Beneficjenta oraz są zgodne z zasadami wspólnotowymi i krajowymi); analiza terminowości występowania, uzyskiwania i wydatkowania środków na realizację projektu; wiarygodność części sprawozdawczych wniosków beneficjenta o płatność z zakresem rzeczowym projektu; sposób monitorowania projektu (osiągania celu projektu); realizacja obowiązków w zakresie pomocy publicznej zgodnie z odpowiednimi przepisami wspólnotowymi i krajowymi (jeżeli dotyczy); zgodność z ustalonymi przez IZ RPO WD/IP RPO WD wymogami dotyczącymi informacji i promocji projektu; sposób przechowywania, udostępniania i archiwizacji dokumentacji zgromadzonej w ramach projektu;
- 11) wdrożenie zaleceń przeprowadzonych kontroli oraz usunięcie nieprawidłowości, jeśli takie zostały wykryte;
- 12) ogólną opinię o projekcie, stanowiącą element sprawozdania, wydana na podstawie ustaleń zawartych w sprawozdaniu; powody odmowy wydania opinii, z uwagi na okoliczności, które

uniemożliwiają jej sformułowanie oraz zawierającą informację o stwierdzonym istotnym naruszeniu prawa wspólnotowego i/lub krajowego bądź procedur obowiązujących w ramach RPO WD (jeżeli zaistnieje);

- 13) podpisy każdego z audytorów zewnętrznych przeprowadzających audyt zewnętrzny projektu;
- 14) miejsce i datę dzienną sporządzenia oraz podpisania sprawozdania z audytu zewnętrznego projektu.

Wszystkie strony sprawozdania powinny być ponumerowane i parafowane przez audytorów zewnętrznych oraz Beneficjenta.

Sprawozdanie powinno w sposób bezstronny, kompletny, zrozumiały, jednoznaczny, jasny, rzetelny, zwięzły i zgodny ze stanem faktycznym przedstawiać wyniki audytu zewnętrznego projektu (ustalenia i wnioski). Wnioski i opinie zawarte w sprawozdaniu powinny wynikać w szczególności z dokumentacji audytu zewnętrznego projektu. Potwierdzenie i opinia zawarta przez audytorów zewnętrznych w sprawozdaniu dotyczy m.in. dokumentów, kwot i informacji odnoszących się do projektu istniejących do momentu przeprowadzenia audytu zewnętrznego projektu.

Biorąc pod uwagę spełnienie przez sprawozdanie wszystkich wymogów określonych w niniejszych Wytycznych:

- *ostateczna wersja sprawozdania z audytu zewnętrznego projektu z **pozytywnym wynikiem wraz z pozytywną opinią***, stanowi niezależne potwierdzenie prawidłowej realizacji projektu zgodnej z przepisami prawa, procedurami oraz wymaganiami określonymi przez IZ RPO WD/IP RPO WD, a także jest jedną z podstaw do zatwierdzenia wniosku beneficjenta o płatność i przeprowadzenia kontroli przez IZ RPO WD/IP RPO WD realizacji projektu oraz rozliczenia projektu;

- *ostateczna wersja sprawozdania z audytu zewnętrznego projektu z **negatywnym wynikiem wraz z negatywną opinią***, stanowi niezależne potwierdzenie nieprawidłowej realizacji projektu, jednakże nie stanowi wyłącznej podstawy do niezatwierdzenia wniosku beneficjenta o płatność oraz nierozliczenia projektu ale jest brana pod uwagę przez IZ RPO WD/IP RPO WD podczas przeprowadzenia kontroli realizacji projektu; ponadto zalecenia i rekomendacje zawarte w sprawozdaniu i opinii oraz stwierdzone uchybienia/nieprawidłowości i potencjalne zagrożenia w realizacji projektu/w osiągnięciu celów i efektów projektu nie stanowią samodzielnej podstawy do uznania przez IZ RPO WD/IP RPO WD projektu za nieprawidłowo realizowany; każda zawarta w sprawozdaniu i opinii informacja na temat uchybień/nieprawidłowości lub zagrożeń w realizacji projektu jest weryfikowana i analizowana przez IZ RPO WD/IP RPO WD, niezależnie od wyniku audytu zewnętrznego projektu.

Beneficjent ma obowiązek monitorowania wykonania zaleceń i rekomendacji zawartych w sprawozdaniu z audytu zewnętrznego projektu (jeżeli dotyczy). Zamieszczanie przez audytora zewnętrznego w sprawozdaniu z przeprowadzonego audytu zewnętrznego projektu informacji na temat wykrytych uchybień i/lub nieprawidłowości w realizacji projektu, umożliwia wcześniejsze ich usunięcie (jeżeli jest to możliwe).

Sprawozdanie z audytu zewnętrznego projektu podlega przechowaniu przez Beneficjenta wraz z dokumentacją dotyczącą projektu przez okres i na zasadach określonych w umowie o dofinansowanie projektu oraz innych przepisach wspólnotowych i krajowych.

Po przeprowadzeniu audytu zewnętrznego projektu, audytorzy zewnętrzni zobowiązani są – w terminie do **14 dni** od dnia zakończenia ostatniej czynności audytowej (rozumianej jako ostatnia czynność wykonana u Beneficjenta kończąca audyt zewnętrzny) – do przygotowania i przekazania Beneficjentowi sprawozdania z audytu zewnętrznego projektu, którego elementem koniecznym jest opinia o projekcie.

Beneficjent, którego projekt poddany został audytowi zewnętrznemu, ma prawo odniesienia się do otrzymanej treści sprawozdania i opinii.

Ostateczna wersja sprawozdania z audytu zewnętrznego projektu wraz z opinią (uwierzytelniona kopia sprawozdania i opinii oraz wersja elektroniczna na płycie CD/DVD), a także stanowisko

Beneficjenta, którego projekt poddany został audytowi zewnętrznemu, są przekazywane przez Beneficjenta do IZ RPO WD/IP RPO WD w terminie do **7 dni** po otrzymaniu ostatecznej wersji sprawozdania z audytu zewnętrznego projektu.

Przekazane sprawozdanie powinno zostać poddane weryfikacji przez IZ RPO WD/IP RPO WD, pod kątem zgodności z wymogami określonymi w niniejszych Wytycznych. Zapis o badaniu poprawności sprawozdania z przeprowadzenia audytu zewnętrznego projektu należy uwzględnić w procedurze kontroli określonej w instrukcjach wykonawczych IZ RPO WD/IP RPO WD. W przypadku, gdy sprawozdanie z przeprowadzonego audytu zewnętrznego projektu nie spełnia przynajmniej jednego z warunków określonych w punkcie II, III i VIII Wytycznych, IZ RPO WD/IP RPO WD, do której wpłynęło sprawozdanie z audytu zewnętrznego projektu zwraca się do Beneficjenta o wyjaśnienie uchybień oraz, o ile jest to możliwe, o uzupełnienie bądź poprawienie sprawozdania przez audytora. IZ RPO WD/IP RPO WD zastrzega, że wydatek poniesiony na audyt zewnętrzny projektu, który nie został przeprowadzony zgodnie m.in. z przepisami prawa, procedurami oraz niniejszymi Wytycznymi może zostać uznany za niekwalifikowalny.

IZ RPO WD/IP RPO WD przeprowadzająca kontrolę na miejscu realizacji projektu, w planowaniu czynności kontrolnych i rozliczaniu projektów, bierze pod uwagę rezultaty przeprowadzonego audytu zewnętrznego projektu.

IP RPO WD zobowiązana jest do cyklicznego (okresowego) przekazywania do IZ RPO WD zbiorczych (lub na wniosek IZ RPO WD – jednostkowych) wyników audytów zewnętrznych przeprowadzonych na projektach w ramach wdrażanych przez nią Działań, zawierających w szczególności informacji o stwierdzonych uchybieniach mających wpływ na prawidłową realizację projektów i/lub nieprawidłowościach w realizacji projektów. Przedmiotowe informacje zawierane są w sprawozdaniach IP RPO WD z realizacji Działania (okresowych, rocznych, końcowym), a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości – także w raportach bieżących/kwartalnych lub kwartalnych zestawieniach nieprawidłowości niepodlegających raportowaniu, w obu przypadkach – przekazywanych przez IP RPO WD do IZ RPO WD w określonym trybie, terminie i zasadach.

IX. Załączniki

Szczegółowe minimalne wymogi dla wykonawcy składającego ofertę na przeprowadzenie audytu zewnętrznego projektu w ramach RPO WD 2007-2013 w zakresie posiadanej wiedzy, kwalifikacji, umiejętności i doświadczenia przez każdą z osób wchodzących w skład zespołu przeprowadzającego audyt zewnętrzny projektu

Sposób A:

- wymogi określone w ustawie o finansach publicznych
- dodatkowe wymogi określone przez IZ RPO WD

Zaleca się, aby w skład (co najmniej dwuosobowego) zespołu przeprowadzającego audyt zewnętrzny projektu wchodziła zawsze co najmniej jedna osoba posiadająca uprawnienia audytora wewnętrznego oraz jedna osoba posiadająca uprawnienia biegłego rewidenta. Nie dopuszcza się, aby w przypadku dwuosobowego zespołu wchodziły wyłącznie dwie osoby posiadające uprawnienia audytorów wewnętrznych lub dwie osoby posiadające uprawnienia biegłych rewidentów.

Wymogi obligatoryjne dla każdej osoby wchodzącej w skład zespołu przeprowadzającego audyt zewnętrzny projektu	
(wymagane łączne spełnienie wszystkich warunków określonych w pkt 1-3)	1. posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych i korzystanie z pełni praw publicznych 2. posiadanie aktualnego zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności lub równoważnego zaświadczenia wydanego przez uprawniony organ sądowy/administracyjny kraju pochodzenia wykonawcy/osoby (innego niż Polska) albo kraju, w którym wykonawca/osoba ma siedzibę główną bądź miejsce zamieszkania (innego niż Polska) 3. udokumentowana znajomość, wiedza i doświadczenie z zakresu funkcjonowania funduszy strukturalnych i/lub Funduszu Spójności UE, w tym np. zarządzania projektem/programem operacyjnym/inicjatywą wspólnotową, kontroli projektów/ programu/inicjatywy albo audytu zewnętrznego projektu
oraz	
(wymagane spełnienie warunku określonego w pkt 4 lub 5 albo 6)	4. posiadanie uprawnień do badania sprawozdań finansowych, określonych w przepisach ustawy z dnia 13 października 1994 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie 5. posiadanie kwalifikacji zawodowych do przeprowadzania audytu wewnętrznego, określonych: a) w art. 58 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych, z uwzględnieniem art. 23 ustawy z dnia 9 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2006 r. Nr 249, poz. 1832)¹²; lub b) w art. 286 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych 6. posiadanie odpowiednich kwalifikacji zawodowych wydawanych przez organizację, która jest członkiem IFAC (International Federation of Accountants)
oraz	
(wymagane spełnienie warunku określonego w pkt 7 lub 8)	7. co najmniej trzyletnie doświadczenie (liczone od roku, w którym złożono ofertę do Beneficjenta) w zakresie przeprowadzania audytu zewnętrznego dla projektów infrastrukturalnych lub doradczych realizowanych w ramach programów operacyjnych/inicjatyw wspólnotowych współfinansowanych ze środków UE pochodzących z EFRR i/lub Funduszu Spójności 8. co najmniej trzyletnie doświadczenie (liczone od roku, w którym złożono ofertę do Beneficjenta) związane z badaniem prawidłowości wykorzystania dotacji pochodzących ze środków budżetu państwa lub budżetu jednostki samorządu terytorialnego

Należy uznawać kwalifikacje zawodowe inne niż wymienione w pkt 4-6, o ile są one ekwiwalentne i zostały nadane w państwie członkowskim UE, zgodnie z *Dyrektywą Rady Nr 89/48/EEC z dnia 21 grudnia 1988 r. w sprawie ogólnego systemu uznawania dyplomów szkół wyższych, przyznawanych na zakończenie przynajmniej trzyletniego kształcenia i szkolenia zawodowego* i *Dyrektywą Rady Nr 92/51/EWG z dnia 18 czerwca 1992 r. w sprawie drugiego ogólnego systemu uznawania kształcenia i szkolenia zawodowego, uzupełniającą dyrektywę 89/48/EWG*.

¹² Osoby, które zdały egzamin na audytora wewnętrznego według zasad obowiązujących do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 9 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 249, poz. 1832), a zatem przed 29 grudnia 2006 r., mają status audytorów wewnętrznych, którzy mogą przeprowadzać audyt zewnętrzny z zakresu funkcjonowania funduszy strukturalnych, jeżeli spełniają kryteria wymienione w art. 58 pkt 1)-4) ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych lub w art. 286 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Sposób B:

- wymogi określone przez IZ RPO WD (podstawowe i dodatkowe)

Zaleca się, aby w skład (co najmniej dwuosobowego) zespołu przeprowadzającego audyt zewnętrzny projektu wchodziła zawsze co najmniej jedna osoba posiadająca uprawnienia audytora wewnętrznego lub biegłego rewidenta (spełniająca wymogi określone powyżej w sposobie A) oraz osoba spełniająca poniższe wymogi określone w sposobie B. Nie dopuszcza się, aby w przypadku dwuosobowego zespołu wchodziły wyłącznie dwie osoby spełniające poniższe wymogi określone w sposobie B.

Wymogi obligatoryjne dla każdej osoby wchodzącej w skład zespołu przeprowadzającego audyt zewnętrzny projektu	
(wymagane łączne spełnienie wszystkich warunków określonych w pkt 1-5)	1. posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych i korzystanie z pełni praw publicznych2. posiadanie aktualnego zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności lub równoważnego zaświadczenia wydanego przez uprawniony organ sądowy/administracyjny kraju pochodzenia wykonawcy/osoby (innego niż Polska) albo kraju, w którym wykonawca/osoba ma siedzibę główną bądź miejsce zamieszkania (innego niż Polska)3. posiadanie wykształcenia wyższego co najmniej magisterskiego kierunkowego (preferowane: prawo, administracja, ekonomia, bankowość, finanse i rachunkowość, nauki społeczne, organizacja i zarządzanie)4. posiadanie ukończonych studiów podyplomowych [organizowanych przez jednostkę organizacyjną uczelni, która w dniu wydania dyplomu ukończenia ww. studiów była uprawniona, zgodnie z odrębnymi przepisami prawa, do nadawania stopnia naukowego doktora w zakresie nauk prawnych (dyscypliny naukowe: prawo, nauka administracji), nauk humanistycznych (dyscypliny naukowe: socjologia, politologia, nauka o zarządzaniu) lub ekonomicznych (dyscypliny naukowe: ekonomia, nauka o zarządzaniu)] w zakresie funkcjonowania funduszy strukturalnych i/lub Funduszu Spójności UE, w tym np. prawo wspólnotowe, zarządzanie projektem/programem operacyjnym/inicjatywą wspólnotową, zamówienia publiczne, finanse i rachunkowość, audyt i kontrola funduszy strukturalnych5. udokumentowana znajomość, wiedza i doświadczenie z zakresu funkcjonowania funduszy strukturalnych i/lub Funduszu Spójności UE (inna niż z pkt 4), w tym np. zarządzania projektem/programem operacyjnym/inicjatywą wspólnotową, kontroli projektów/ programu/inicjatywy albo audytu zewnętrznego projektu
oraz	
(wymagane spełnienie warunku określonego w pkt 6 albo 7 bądź 8 lub 9)	6. co najmniej trzyletnie doświadczenie (liczone od roku, w którym złożono ofertę do Beneficjenta) w zakresie przeprowadzania audytu zewnętrznego dla projektów infrastrukturalnych lub doradczych realizowanych w ramach programów operacyjnych/inicjatyw wspólnotowych współfinansowanych ze środków UE pochodzących z EFRR i/lub Funduszu Spójności7. co najmniej trzyletnie doświadczenie (liczone od roku, w którym złożono ofertę do Beneficjenta) związane z badaniem prawidłowości wykorzystania dotacji pochodzących ze środków budżetu państwa lub budżetu jednostki samorządu terytorialnego8. co najmniej trzyletnie doświadczenie w zakresie przeprowadzania kontroli programów operacyjnych/inicjatyw wspólnotowych albo kontroli projektów infrastrukturalnych lub doradczych realizowanych w ramach programów operacyjnych/inicjatyw wspólnotowych współfinansowanych ze środków UE pochodzących z EFRR i/lub Funduszu Spójności9. co najmniej trzyletnie doświadczenie poparte praktyką zawodową w zakresie zarządzania lub wdrażania programu operacyjnego/inicjatywy wspólnotowej albo bezpośredniej realizacji projektu, współfinansowanych ze środków UE pochodzących z EFRR i/lub Funduszu Spójności

Oświadczenie nr 1

Przystępując do realizacji usługi przeprowadzenia audytu zewnętrznego projektu nr,
pt., realizowanego na podstawie umowy o dofinansowanie projektu nr
..... przez Beneficjenta, ja, jako
wykonawca/osoba wchodząca w skład zespołu przeprowadzającego audyt zewnętrzny ww. projektu,
oświadczam, iż:

- a) nie jestem audytorem wewnętrznym/biegłym rewidentem/księgowym Beneficjenta;
- b) nie przygotowywałem(-am), nie realizuję/nie realizowałem(-am) projektu oraz nie uczestniczę/nie uczestniczyłem(-am) w projekcie, który podlega audytowi zewnętrznemu;
- c) nie wykonuję/nie wykonywałem(-am) innych czynności na rzecz Beneficjenta, a dotyczących projektu, który podlega audytowi zewnętrznemu.

.....
Miejscowość, data

.....
czytelny podpis

Oświadczenie nr 2

Przystępując do realizacji usługi przeprowadzenia audytu zewnętrznego projektu nr,
pt., realizowanego na podstawie umowy o dofinansowanie projektu nr
..... przez Beneficjenta, ja, jako
wykonawca/osoba wchodząca w skład zespołu przeprowadzającego audyt zewnętrzny ww. projektu,
oświadczam, iż spełniam warunek bezstronności i niezależności, tj.:

- a. nie posiadam udziałów, akcji lub innych tytułów własności w jednostce pełniącej rolę Beneficjenta lub w jednostce z nią stowarzyszonej, wobec niej dominującej, od niej zależnej lub współzależnej;
- b. nie jestem lub nie byłem(-am) w ostatnich 3 latach (liczonych od roku, w którym złożono ofertę do Beneficjenta) przedstawicielem prawnym (np. pełnomocnikiem), członkiem organów nadzorczych, bądź zarządzających Beneficjenta lub pracownikiem jednostki z nim stowarzyszonej, wobec niego dominującej, od niego zależnej lub współzależnej;
- c. nie uczestniczyłem w ostatnich 3 latach (liczonych od roku, w którym złożono ofertę do Beneficjenta) w sporządzaniu u Beneficjenta dokumentów dla projektu stanowiącego przedmiot audytu zewnętrznego projektu;
- d. nie osiągnąłem(-ęłam) chociażby w jednym roku w ciągu ostatnich 5 lat (liczonych od roku, w którym złożono ofertę do Beneficjenta) co najmniej 50% przychodu rocznego z tytułu świadczenia usług na rzecz jednostki pełniącej rolę Beneficjenta, jednostki wobec niej dominującej, z nią stowarzyszonej, od niej zależnej lub współzależnej (nie dotyczy to pierwszego roku działalności osoby/podmiotu przeprowadzającego audyt zewnętrzny projektu);
- e. nie jestem małżonkiem, osobą pozostającą we wspólnym pożyciu, krewnym lub powinowatym w linii prostej do drugiego stopnia, krewnym lub powinowatym w linii bocznej do drugiego stopnia lub nie jestem związany(-a) z tytułu opieki, przysposobienia lub kurateli z osobą zarządzającą lub będącą w organach nadzorczych jednostki pełniącej rolę Beneficjenta albo zatrudniającą przy prowadzeniu audytu zewnętrznego projektu takie osoby;
- f. nie jestem albo nie byłem(-am) zaangażowany(-a) bezpośrednio lub pośrednio w planowanie, przygotowanie, zarządzanie, realizację projektu podlegającego audytowi zewnętrznemu;
- g. nie mam żadnych innych powodów, które spowodowałyby, że nie spełniam warunków bezstronności i niezależności względem Beneficjenta;
- h. nie jestem obecnie i nie byłem(-am) w ciągu 1 roku (liczonego od roku, w którym zakończony został stosunek pracy) pracownikiem IZ RPO WD/IP RPO WD/IC/IPOC/IA w zakresie realizowanych przez te instytucje funkcji wdrażania, rozliczania, certyfikacji, kontroli lub audytu w ramach RPO WD, jak również nie pozostaję obecnie i nie pozostawałem(-am) w ciągu 1 roku (liczonego od roku, w którym zakończony został stosunek cywilnoprawny) w stosunku cywilnoprawnym z tymi Instytucjami, w zakresie mojego jakiegokolwiek udziału w planowaniu, przygotowaniu, zarządzaniu, realizacji projektu podlegającego audytowi zewnętrznemu.

.....
Miejscowość, data

.....
czytelny podpis

Oświadczenie nr 3

Przystępując do realizacji usługi przeprowadzenia audytu zewnętrznego projektu nr,
pt., realizowanego na podstawie umowy o dofinansowanie projektu nr
..... przez Beneficjenta, ja, jako
wykonawca/osoba wchodząca w skład zespołu przeprowadzającego audyt zewnętrzny ww. projektu,
oświadczam, iż:

- a) nie byłem(-am) w okresie ostatnich 3 lat (liczonych od roku, w którym złożono ofertę do Beneficjenta) skazany(-a) prawomocnym wyrokiem za przestępstwo: składania fałszywych zeznań; przekupstwa; przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego; przeciwko mieniu; wiarygodności dokumentów; obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi; obrotowi gospodarczemu; systemowi bankowemu; karno-skarbowe; pozostające w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego; przeciwko prawom osób wykonujących prace zarobkową; udziału w zorganizowanej grupie lub związku mających na celu popełnienie przestępstwa, w tym skarbowego albo innego związanego z wykonywaniem działalności publicznej, bądź gospodarczej, lub popełnionego w celu osiągnięcia korzyści majątkowych;
- b) nie posiadam w okresie ostatnich 3 lat (liczonych od roku, w którym złożono ofertę do Beneficjenta) zaległości z tytułu należności publiczno-prawnych (z wyjątkiem przypadków uzyskania przewidzianego prawem zwolnienia, odroczenia, rozłożenia na raty zaległych płatności lub wstrzymania w całości wykonania decyzji właściwego organu),
- c) nie pozostaję pod zarządem komisyjnym, nie znajduję się w toku likwidacji, postępowania upadłościowego lub postępowania naprawczego.

.....
Miejscowość, data

.....
czytelny podpis

[Handwritten signature]
Magdalena [unclear]
ADWOKAT

DIREKTOR
Wydziału Zarządzania
Regionalnym Programem Operacyjnym
[Handwritten signature]
Agata Szeklińska

[Handwritten signature]
Marszałek
Dolnośląski
Andrzej Łapiński